

Єфименко Олеся Володимирівна,
судовий експерт відділу товарознавчих
та гемологічних досліджень Харківського
НДЕКЦ МВС України;

Сафонова Тетяна Валеріївна,
судовий експерт відділу товарознавчих
та гемологічних досліджень Харківського
НДЕКЦ МВС України

ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛЯНИХ ВИРОБІВ, ОЦІНКА ЯКОСТІ: ТЕНДЕНЦІЙ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В СУДОВІЙ ТОВАРОЗНАВЧІЙ ЕКСПЕРТИЗИ

На сьогоднішній день велика кількість товарознавчих експертиз пов'язана з вирішенням питання визначення ринкової вартості об'єкта дослідження. Між тим судова товарознавча експертиза може вирішувати цілу низку інших питань. Одним з них є питання якості товарів. Виходячи із цілей товарознавчої експертизи та визначеного предмету, найбільш часто перед експертом ставляться наступні завдання: ідентифікація об'єкта товарознавчої експертизи, тобто визначення приналежності конкретних екземплярів продукції або деякої кількості товарних одиниць одного типу (марки, моделі, сорту або виду); визначення відповідності якості товару приписами нормативних документів (стандартів, ДСТУ та ін.), сертифікатам якості або еталонним зразкам; встановлення змін якості товару, які сталися внаслідок псування об'єкта, присутності дефектів та їх відображення на якості продукції; встановлення відповідності характеристик, які зазначені в інформації про продукцію, яка зафіксована на упаковці товару (етикетці, ярлику, самому виробу).

Скляні побутові товари класифікують за такими ознаками: призначення, функціональне використання, хімічний склад, колір скла, спосіб формування, вид і складність декорування, форма, розмір, комплектність та вид виробу [1].

Асортимент скляного посуду в залежності від способу вироблення і призначення ділять на наступні групи: видувні вироби; пресовані вироби; пресовидувні вироби, кришталеві вироби, господарський посуд, кухонний посуд [2, с. 309].

Відповідно до діючих нормативних документів оцінюється якість скляних побутових товарів. Якість основних груп скляних побутових товарів нормується стандартами, ДСТУ [3] та поширюється на вироби зі звичайного скла і кришталю і висуває вимоги до зовнішнього вигляду, фізико-хімічними показниками, маркування, пакування, безпеки. Вимоги безпеки є обов'язковими, за цими показниками скляний посуд, що контактує з їжею, підлягає обов'язковій сертифікації. Вимоги даної групи включають вимоги до: хімічної безпеки (обмежується міграція свинцю і кадмію), механічної безпеки (не допускаються відколи, ріжучі і обсипаючі частинки,

наскрізні посічки і прорізані грані, сторонні вклучення викликані пошкодженням скла), водостійкості і термостійкості, міцності кріплення ручок і елементів декоративного оформлення [4].

Існують різні методи визначення показників якості продукції – вимірювальний, реєстраційний, розрахунковий, органолептичний, експертний та соціологічний. Проводячи оцінку якості скляних побутових товарів в товарознавчій експертизі, найбільш оптимальними є органолептичний та вимірювальний методи. Органолептичний метод вимірювання якості товару – відрізняється простотою у використанні та можливістю проведення в різних обставинах, не потребує використання спеціального обладнання. Базується на використанні інформації, отриманої у результатах аналізу сприйняття органами почуття: зору, слуху, нюху, дотику, смаку. Вимірювальний метод базується на інформації, яку отримують за допомогою вимірювальних пристроїв. Результати вимірювань дорівнюють до стандартів, в котрих зазначені припустимі значення тих параметрів, котрі аналізуються [5].

Визначення рівня зниження якості виробів із скла і кришталю у відсотках можливо визначити згідно додатку 3 «Таблиці втрати якості виробів за один рік експлуатації та внаслідок зносу і наявності дефектів», який наводиться в методичних рекомендаціях Желявської О.О. «Розрахунок втрати якості непродовольчих товарів у зв'язку з їх зносом та наявністю дефектів» та використовується при проведенні товарознавчих досліджень [6].

Для ідентифікації скляного побутового посуду та його приналежності до певної групи товару, впливають: характер, повнота та чіткість маркування.

Маркування виробів наноситься на паперову етикетку, котру наклеюють безпосередньо на виріб, споживчу тару, групову упаковку з паперу та транспортну тару. Для упаковки скляних виробів застосовують картонні та гофровані коробки, а також паперові пакети з пакувального паперу. Перевозяться скляні вироби всіма видами транспорту в критих транспортних засобах відповідно з правилами перевезення, діючими на кожному виді транспорту [7].

Питання оцінки якості скляних побутових виробів є актуальними і важливими на сьогодні. Для правильної оцінки важливою є класифікація скляних товарів, серед основних ознак яких виділяються: призначення, функціональне використання, хімічний склад, колір скла, спосіб формування, вид і складність декорування, форма, розмір, комплектність та вид виробу. Класифікація дозволяє ретельніше досліджувати споживчі властивості однорідних груп товарів, розробляти групові методи дослідження та оцінки рівня якості товарів. Для товарознавчого дослідження важливим також є розуміння асортименту скляного посуду, який в залежності від способу вироблення і призначення поділяють на наступні групи: видувні

вироби; пресовані вироби; пресовидувні вироби, кришталеві вироби, господарський посуд, кухонний посуд.

Врахування при оцінці якості скляних виробів їх класифікаційних ознак, основних дефектів, особливостей маркування, упаковки і транспортування, а також правильний вибір методів дослідження дозволяє значно підвищити ефективність судової товарознавчої експертизи.

Список використаних джерел

1. Товарознавчі характеристики скляних товарів: реферат. URL: <https://ukrbukva.net/page,3,23829-Tovarovedcheskie-harakteristiki-steklyannyh-tovarov.html>.

2. Кочуров А.М., Каранян К.А. Довідник продавця промислових товарів. М.: Выс. школа, 1982. 399 с.

3. Посуда и декоративные изделия из стекла. Общие технические условия: ГОСТ 30407-96 (ИСО 7086-1-82, ИСО 7086-2-82) [Чинний від 01.01.2000]. URL: csm.kiev.ua/nd/nd.php?z=+30407-96&st=0&b=2.

4. Вимоги до якості скляних побутових товарів. URL: <https://studfile.net/preview/7349813/page:5/>.

5. Товарознавча оцінка скляних виробів. URL: https://otherreferats.allbest.ru/marketing/00023045_0.html.

6. Желавська О.В. Розрахунок втрати якості непродовольчих товарів у зв'язку з їх зносом та наявністю дефектів, який використовується в проведенні товарознавчих досліджень: метод. рекомендації. К.: Київський НДІСЕ, 2003. 45 с.

7. Ассортимент і якість скляних побутових виробів. URL: <http://skaz.com.ua/sport/2875/index.html?page=3>.

Єфімов Микола Миколайович,

доцент кафедри криміналістики та домедичної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ

Поняття криміналістичної характеристики як елементу криміналістичної методики, кількість, зміст та значення її елементів на сьогодні залишаються невизначеними та суперечливими. В свою чергу, єдиного твердження стосовно поняття та наповнення криміналістичної характеристики у науковців немає. Наприклад, А. В. Старушкевич формулює її як засновану на практиці правоохоронних органів та криміналістичних досліджень модель системи зведених відомостей про криміналістично значущі ознаки виду, групи або конкретного злочину, яка має на меті оптимізацію